

Javnaðarflokkurinn vil broyta inntøkuskatt av rentum av innistandandi peningi:

Spararin, sum er fíggjarliga betri fyri, sleppur lættari

Vanligi spararin, sum ikki hevur møguleika til at binda sparipeningin í longri tíðarskeið rindar í dag ein nógv hægri rentuskatt, enn hin sum er fíggjarliga betri fyri. Hetta sigur Javnaðarflokkurinn í viðmerkingunum til uppskot sum flokkurinn legði á ting hósdagin.

Í viðmerkingunum til uppskotið verður sagt:

Tann 9. mars 1953 legði løgmaður, vegna landsstýrið fram uppskot til lögtingslóg um inntøkuskatt av rentum av innistandandi peningi í føroyskum bankum og sparikessum.

Sambært § 2 í lögtingslóg nr. 4/1953 varð rentuskattur settur til 1/2% p.a. av tí peningagjöld ella teimum peningagjöldum, sum bera rentuna. Í viðmerkingunum til lógarkappingkotið varð roknað við eini rentu av innistandandi peningi uppá 3 1/2% og sostatt svaraði rentan til 1/7 ella um 14% av rentutílskrivingini. Í lógini varð eisini ásett, at rentuskatturinn ikki átti at fara upp um 1/5 ella 20% av rentutílskrivingini. Orsøkin til, at rentuskatt-

urinn varð settur til 1/2% av teim peningagjöldum, sum bera rentuna, og ikki til ein ávísan part av rentutílskrivingini, var tann, at menn vildu tryggja, at rentuskatturinn ikki skuldi lækka í tilfellið av, at innlánsrentan varð sett niður.

Tann vanligi spararin, sum ikki hevur møguleika fyri at binda sparipeningin í eitt longri tíðarskeið, rindar í dag ein rentuskatt, sum svarar til 12,5% av tilskrivaðu rentuni, meðan tann spararin, ið er betur fyri fíggjarliga og tí hevur møguleika fyri at seta inn uppá longstu uppsøgn, bert rindar ein rentuskatt, sum svarar til 4,15% av rentutílskrivingini. Í hjálagda lógarkappingkoti verður skotið upp, at

rentuskatturinn ikki longur verður roknaður av teim peningagjöldum, ið bera rentuna, men at hann verður roknaður av rentutílskrivingini við 1/8 ella 12,5% ímóti upprunaliga við 1/7 ella um 14%.

Tað verður ført fram, at ein hægri rentuskattur fer at føra við sær at uppsparingin minskar, og at ein partur av innistandandi peninginum í føroyskum peningastovnum verður fluttur av landinum og settur í danskar peningastovnar ella í lánsbrøv, har tað er trupult hjá føroysku skattamynduleikunum at hava eftirlit við, at rentuinntøkan verður skattað. Men hetta ger seg ikki galdandi longur, tá dansku peningastovnarir nú skulu lata skatta-

mynduleikinum fullfíggjað yvirlið yvir innistandandi pening og rentu frá hvørjum kontohavara á hvørjum ári. Hesar upplýsingar kunnu føroysku skattamynduleikarnir fáa. Um eftirlitið hjá føroysku skattamynduleikunum er nógv effektivt, kann tað ikki loysa seg at flyta sparipening úr føroyskum peningastovnum í danskar, tá henda renta skal skattast við tí føroyska markskattinum, sum í flestu førunum er 50% ella meira.

Í viðmerkingunum til lógarkappingkotið, sum landsstýrið legði fram 9. mars 1953 varð m.a. sagt: »Á tingi er framlagt uppskot til hækking av ellisrentuni, avlamisrentuni, barnastyrki og styrk til

fólk í heimarókt (løgtingsmál nr. 33/1952). Partur landskassans av hesum útreiðslum verður, um partur kommunurnar verður hækkaður frá 1/10 til 1/6 av landskassans útreiðslum, um 185.000 kr. Fyri at henda hækking kann verða gjøgnumförd er neyðugt at útvega landskassanum inntøkursamsvarandi».

Á tingi hevur javnaðarflokkurinn lagt fram lögtingsmál nr. 16/1980 (vetrarting): Brennistudningur til pensiónistar og stakar upphaldarar og lögtingsmál nr. 17/1980 (vetrarting): Stuðul til bjálving av húsum hjá pensiónistum. Av hesum báðum uppskotunum fær landskassin eina meirútreiðslu uppá 6 mió. kr. Hjálagda uppskot til broyting í lögtingslóg um inntøkuskatt av rentum av innistandandi peningi verður mett at geva landskassanum eina meirinntøku uppá nevndu 6 mió. kr.

Brennistudningur til pensiónistar

Javnaðarfl. metir, at tað aftur í ár verður neyðugt at veita pensiónistum brennistudning.

Flokkurinn vísir á, at oljuprisurin er øktur við umleið 28 pstum. og mælir til at upphæddin til brennistudning verður øktur tilsvarandi.

Á tingfundi hósdagin legði Javnaðarflokkurinn uppskot fram hesum viðvíkjandi og sigur flokkurinn soleiðis í viðmerkingunum til uppskotið:

Seinastu árin hevur brennioljan verið fyri munandi prishækkingum. Við hesum í huga legði fráfarna landsstýri í seinastu tingsetu fram uppskot til lögtingslóg um brennistudning til ávísar pensiónistar.

Eftir at málið varð viðgjørt í sosialu nevndini varð lógarkappingkotið samtykt við nøkrum broytingum. Eftir hesum finga allir pensiónistar, ið finga pensiónsviðbót, ein

brennistudning uppá kr. 900,00 útgjöldan í fíggjarárinum 1980/81, meðan pensiónistar, sum ikki áttu pensiónsviðbót, ongan brennistudning finga.

Í januar 1980 var prísurin á brenniolju 161 oyru fyri liturinn. Í dag er prísurin 207 oyru fyri liturinn. Talan er sostatt um ein prísøkstur uppá umleið 28 pst. eftir einum ári. Javnaðarflokkurinn er av teirri áskoðan, at tað aftur í ár verður neyðugt at veita pensiónistum brennistudning, og at studningurinn eigur at hækkaast í umleið sama mun, sum prísurin á brenniolju er hækkaður og mælir til, at brennistudningurinn í fíggjarárinum 1981/82 verður settur til kr. 1.200,00.

Mælt verður til, at pensiónistar, sum fáa pensiónsviðbót og hava egið húsarhald (hús ella íbúð fyri seg sjálvan), fáa ein brennistudning uppá kr. 1.200,00, meðan pensiónistar, ið ikki fáa pensiónsviðbót, og pensiónistar, sum ikki hava egið húsarhald (hús ella íbúð fyri seg sjálvan), fáa hálvan brennistudning ella kr. 600,00. Umframt verður eisini mælt til, at stakir upphaldarar, ið fáa hjálp sambært § 22 í forsorgarlógini, fáa brennistud-

ing. Hesir eru einans 148 í tali.

Tað kann sjálvandi tykjast trupult hjá Almennastovu at finna fram til, í hvørjum forum pensiónistar hava felags

húsarhald, har talan ikki er um hjún, men her verður mett, at Almennastovan kann søkja sær kunnleika hjá ávísandi kommunum um hesi viðurskipti.

Mett verður, at brennistudningurinn samb. hesum uppskoti fer at kosta landskassanum umleið 4 mió. kr. og vil javnaðarflokkurinn ávísar landskassanum inntøkur

til hesa meirútreiðslu við lögtingsmáli nr. 15/1980 (vetrarting): Broyting í lögtingslóg um inntøkuskatt av rentum av innistandandi peningi.

Stuðul til bjálvan av húsum

Javnaðarflokkurinn skýtur upp at pensiónistum verður veittur stuðul til bjálving av húsum. Hesum viðvíkjandi legði flokkurinn uppskot á ting hósdagin. Í viðmerkingunum sigur Javnaðarflokkurinn:

Tey seinastu árin eru útreiðslurnar til upphiting av húsum vorðnar ein støðugt vaksandi byrði í tí dagliga húsarhaldinum. Hesir útreiðslur kenna serliga nivandi hjá fólk, ið

sum einans fáa fólk, avlamis- ella einkjupensjón, og sum sita við eldri húsum.

Í flestu forum eru tað pensiónistar, ið sita við húsum, sum eru bygd í teirri tíðini, tá tað ikki var vanligt at bjálva hús. Fyri hesi húsin eru útreiðslurnar til upphiting serliga stóran og alt ov stórar í mun til pensiónsupphæddirnar.

Í seinastu tingsetu samtykti lögtingið at veita ávísar pensiónistum ein brennistudning í fíggjarárinum 1980/81. Visandi til uppskot javnaðarflokksins í lögtingsmáli nr. 16/1980 (vetrarting): Brennistudningur til pensiónistar og stakar upphaldarar, verður hesin

studningur vónandi latin aftur í fíggjarárinum 1981/82.

Men sæð út frá einum búskaparligum sjónarmiði er hetta ongin varandi loysn. Tann rætta loysnin má vera, at tað almenna veitir pensiónistum stuðul til bjálving av húsum, soleiðis at útreiðslurnar til upphiting gerast minni í framtíðini.

Í uppskotinum verður mælt til, at 2 mió. kr. verða settar á lögtingsfíggjarlógina fyri hvørt av teimum komandi fimm fíggjarárunum, og at Almennastovu verður heimilað at játta upp til kr. 20.000,00 í hvørjum einstøkum fari. Sostatt verður tað møguligt at veita stuðul til bjálving av upp til 100 húsum um árið. Eisini verður mælt til, at Almennastovan ásetir nærri reglur fyri,

hvussu stuðulin til bjálving skal umsitast og í hvørji røð, pensiónistar skulu fáa stuðul játtaðan, um samlaða umsøktu upphæddin er størri enn tann upphæddin, sum Almennastovan hevur at ráða yvir.

Viðvíkjandi umsiting av lánskipanini hugsar javnaðarflokkurinn sær eitt neyvt samarbeiði ímillum Húsálansgrunn, Sparikassar og Almennastovu, soleiðis at metingarmenn lánstovnanna meta arbeiðini, og soleiðis at teir eru við til at seta krøvini til bjálvingardýgdina í hvørjum einstøkum fari. Hugsast kann, at ein dygdargóð bjálving umframt nevnda stuðulslán eisini krevur figging frá hesum stovnum.

Javnaðarflokkurinn vil ávísar landskassanum inntøkur til hesa meirútreiðslu við uppskoti flokksins í lögtingsmáli nr. 15/1980 (vetrarting): Broyting í lögtingslóg um inntøkuskatt av rentum av innistandandi peningi.